

SuGLAS

Javno informativno glasilo Sindikata radnika trgovine i
uslužnih djelatnosti STBIH

Novembar 2011. besplatan primjerak br.9

IZDVAJAMO:

• 29.APRIL - DAN STBIH

• STBIH ZA DOSTOJANSTVEN
RAD ZAJEDNO SA NEVLADINIM
ORGANIZACIJAMA I KROZ EU
PROJEKAT

• * KANTONALNA JAVNA
PREDUZEĆA U USLUŽNOM
SEKTORU MORAJU BITI
PRIMJER POŠTIVANJA PRAVA
RADNIKA

• PROJEKTNE AKTIVNOSTI

• KONTINUIRANO ORGANIZOVANJE NOVOG ČLANSTVA

• STBIH UZ PUAČNE TRGOVCE
PROTIV FISKALIZACIJE

ZAJEDNIČKE INTERESE
ŠTITIMO ZAJEDNO!

Sloboda udruživanja, pravo na organizovanje i
pristupanje sindikatu spadaju u temeljna ljudska prava.

To su i tvoja prava!

SINDIKAT RADNIKA TRGOVINE I USLUŽNIH DJELATNOSTI STBiH

Poštovane kolegice i kolege,

Pred vama je još jedno izdanje SuGlasa, javnog glasila Sindikata radnika trgovine BiH. Iako smo mi u STBiH duboko uvjereni da je informisanje jedno od najmoćnijih sindikalnih oruđa, nažalost, zadnji broj SuGlasa izašao je prije dvije godine u vidu specijalnog kongresnog izdanja. Izdanje ovog broja SuGlasa podržala je HK Regija Ostlandet Sor. Fokus ovog broja je na informisanju o provedenim aktivnostima u okviru Projekta, a pokušali smo također, iz ogromnog broja aktivnosti i pitanja kojima se u proteklom period bavio STBiH, izdvojiti samo određen broj i na ovaj način također im dati značaj.

Nadam se da će i ovaj broj SuGlasa kao i svaki prethodni poslužiti ne samo da bi se informacije o radu STBiH prenijele do krajnjeg korisnika, našeg članstva, već isto tako i kao svojevrsna lična karta i naš saveznik u pokušaju da privučemo radnike u trgovini u naše članstvo.

Mersiha Beširović
Predsjednica

Pokrenuli smo...

STBIH više nema vremena za gubljenje niti može čekati da interes i radnika u sektoru trgovine i usluga postanu politički bitne te na taj način i aktuelne, već je donjeviši Odluku o proglašenju svog dana odlučio konačno pokrenuti pitanje dostojanstva same profesije i onih koji se njome bave

DOSTOJANSTVO ZA BH TRGOVCE!

STBIH obilježio 29.april kao svoj Dan trgovaca

Ako se pogleda istu međunarodnih praznika ili dana kojima se obilježavaju ali na taj način i odaje poštovanje raznim populacijskim grupama i fenomenima neće se naći niti jedan dan koji je direktno ili indirektno povezan za trgovinom. Nažalost! Jer upravo trgovina jeste ta karika koja pokreće mnoge velike ekonomije u svijetu pa i u BiH gdje se upravo najveći prihodi u državi u poređenju sa drugim sektorima privrede ostvaruju u našem sektoru, te time trgovina značajno utiče na povećanje bruto društvenog proizvoda (BDP) i na ekonomski razvoj, i omogućava stalno otvaranje novih radnih mjeseta. Prema statističkim analizama, istovremeno u trgovini – poslije prerađivačke industrije – zaposlen je i najveći dio radne snage u BiH.

BiH još uvijek nema Zakon o praznicima. Zato 1.maj koji je decenijama zaista slavljen kao praznik radnika ni ove godine neće biti praznik za radnike u trgovini. Ponukani iskustvima naših kolega iz Hrvatske koji 29. april obilježavaju već od ranije UO STBIH je donio odluku da će od ove godine 29.april na svoj način učiniti posebnim ne samo za svoje članstvo, i ne samo za radnike u našem sektoru nego za sve one shvataju ulogu ove djelatnosti u ukupnoj ekonomiji ali i političkoj stabilnosti zemlje jer upravo ova djelatnost bi trebala i mogla biti pokretač razvoja BiH uopšte.

Uz pomoć HK regije Agder og Rogoland STBIH je 29.aprila po prvi put organizirao svojevrstan performans ispred zgrade Doma sindikata u Sarajevu kojim je skrenuo pažnju javnosti na još uvijek veoma težak položaj radnika u trgovini BIH a nakon toga je održana svečana proširena sjednica Upravnog odbora kojoj su pored članova UO STBIH i sindikalnih povjerenika prisustvovali i predstavnici institucija sa kojima STBIH sarađuje, njegovih socijalnih partnera kao i drugih granskih sindikata.

Ova aktivnost STBIH ponovo je privukla ogromnu medijsku pažnju te je na taj način STBIH dobio mogućnost da ovo za sindikat veoma bitno pitanje približi ne samo radnicima u trgovini nego građanima BIH uopšte.

Dan trgovaca je također obilježen u niz sindikalnih podružnica STBIH koje su na ovaj način vrlo jasno podržale nastojanja svog sindikata za osiguranjem njihovih fundamentalnih prava.

Izlet za članstvo u Gradišći

Od ove godine STBIH će ovaj Dan posvetiti izboru najbolje podružnice,organizatora i poslodavca ali također i vrlo hrabro će progovoriti o onima koji predstavljaju drugu krajnjost koja je nažalost u BIH danas mnogo češća te će sljedeće 29. aprila proglašiti najnepoželjnijeg poslodavca na osnovu ankete koja će biti postavljena na web site i facebook grupi STBIH.

Aktuelno

STBIH već godinu dana vodi bitku za prava svog članstva zaposlenog u preduzećima u većinskom vlasništvu kantona. Nepoštivanje prava, loš ili gotovo nikakav socijalni dijalog te primjeri kriminalnog djelovanja samo su neki od ključnih problema sa kojima se STBIH i njegovo članstvo nosi

KJP MORAJU BITI SVJETLI PRIMJER POŠTIVANJA RADNIČKIH PRAVA

**STBIH aktivnosti na zaštiti prava članstva u javnim
preduzećima u vlasništvu kantona**

STBIH u svom članstvu ima radnike iz dva javna preduzeća u vlasništvu kantona Sarajevo koji se bave uslužnom djelatnošću, KJP ZOI 84 i KJP Centar Skenderija. Ova preduzeća, uzimajući u obzir sve dogovore i protokole o saradnji koje je SSSBIH potpisao sa Vladom Kantona Sarajevo, morala biti primjer dobrog socijalnog dijaloga te poštivanja prava radnika. Upravo suprotno, već više mjeseci STBIH vodi grčevitu bitku kako bi zaštitio prava svog članstva upravo u ovim preduzećima. Samovolja direktora i uprave, nepriznavanje STBIH kao ni lokalnog sindikalnog rukovodstva, nepostojanje kolektivnog ugovora te druga kršenja prava radnika razlog su intenzivnih aktivnosti koje su vođene u proteklom periodu a koje još uvijek traju.

U ovoj borbi STBIH je veliku podršku dobio od kantonalne organizacije SSSBIH kao i od Ministarstva privrede KS a tokom ljeta je proveden veći broj aktivnosti, bilateralnih sastanaka, pismene korespondencije a održane su i dvije Sindikalne Skupštine u ovim firmama.

STBIH će i u narednom periodu uložiti maksimum napora na osiguranju dostojanstvenog rada u ovim preduzećima.

STBIH se na zahtjev jednog dijela pijačnih trgovaca aktivno uključio u lobiranje za izuzimanje ove grupe trgovaca iz procesa fiskalizacije u FBIH i ponovo otvorio vrata za članstvo na pijacama.

FISKALIZACIJA JE NEPROVODLJIVA NA PIJACAMA

Pijačni trgovci ponovo u žiži interesovanja STBIH

I pored dugogodišnjih aktivnosti na smanjenju učešća neformalnog sektoru u ukupnoj ekonomiji BIH, ovaj dio trgovine idalje igra jednu od bitnih uloga kako u ukupnom prometu u ovom sektoru isto tako i kao generator zapošljavanja ogromne populacije ljudi. Sindikat radnika trgovine BIH je još 1998. sa jednim jedinstvenim ciljem osiguranja prava na rad upravo te populacije, pokrenuo niz aktivnosti kako bi se iznašla najprihvatljivija rješenja za uvođenje ove trgovine u zakonske okvire. Ovo pitanje je aktuelizirano u više navrata 2004. I 2007.godine kada je zahvaljujući upravo saradnji sa nadležnim institucijama,federalnim ministarstvom trgovine i Vladom Kantona Sarajevo posebno, učinjen niz pomaka u smjeru zaštite prava na rad,legalizacije ovog oblika trgovine ali isto tako i ono što je za STBIH najbitnije - razumjevanje problema ove ogromne grupe radnika.

*sa jednog od sastanaka
sa pijačnim trgovcima*

Kriza i recesija, drastično umanjena platežna moć građana kao i u cijelokupnoj djelatnosti pa tako i u ovoj sferi direktno se održavaju na egzistenciju ljudi kojima je to primarni izvor zarade. Paralelno s tim, konstantno povećanja dadžbina,visoki i krajnje nerealni troškovi zakupa ali i rokovi za uspostavu fiskalizacije dovode ove radnike ponovo u situaciju da ne mogu odgovoriti obavezama te velika većina već izlazi iz okvira legalnog i samoinicijativno i kao očajnički čin opstanka na tržištu direktno i svjesno se vraćaju na rad na crno i potpuno „van zakona“ Također stvara se grupa čiji revolt može biti inicijalna kapsila za nerede i proteste širih razmjera.

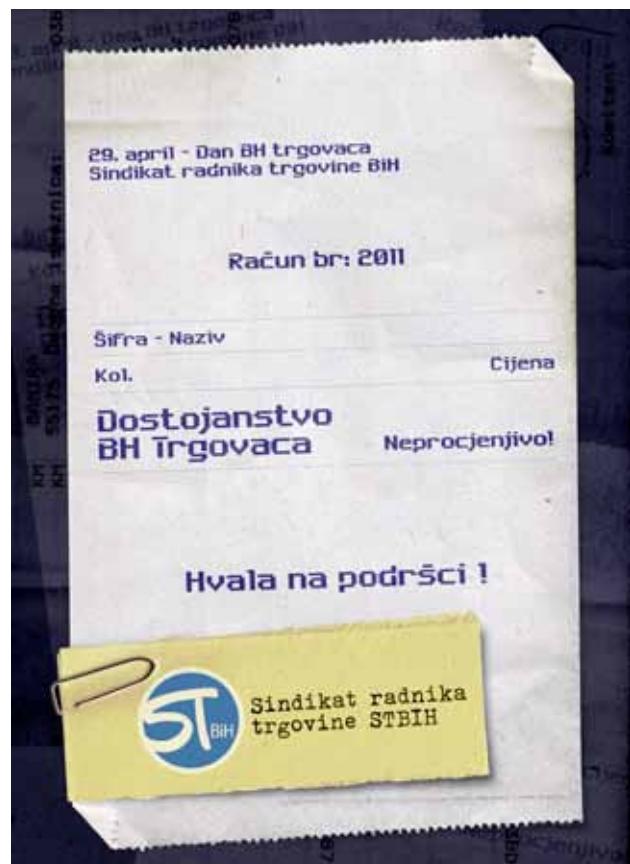
STBIH svjestan opasnosti koje nosi pojava koja je sve prisutnija u ovoj populacionoj grupi ali isto tako i svoje odgovornosti kao institucija koja je u aktueliziranju ovog pitanja učestvovala i ranije, pokrenuo je niz aktivnosti za prije svega smirivanje trenutne situacije a onda i očuvanje legalnosti i kontinuiteta dosadašnjih aktivnosti.

S tim u vezi STBIH je uradio slijedeće:

- Okupio je predstavnika svih pijaca u kantonu Sarajevu i organizirao niz zajedničkih sastanaka sa predstavnicima Vlade Kantona Sarajevo u cilju dobijanja podrške za zakonska ali i realnih i prihvatljivih rješenja koja će omogućiti dalju egzistenciju radnika na pijacama u kantonu Sarajevo i samim tim zaustaviti nezadovoljstvo i smiriti tenzije među ovom populacijom
- Pokrenuli smo inicijativu za donošenja potrebne podzakonske regulative u sklopu Zakona o unutrašnjoj trgovini FBIH nakon uspostavljanja nove Vlade FBIH
- Pokrenuli smo i inicirali izuzimanje ove grupe radnika iz procesa fiskalizacije te u skladu s tim održali sastanke u Ministarstvu finansija FBIH sa ciljem pokretanje odgovarajućih rješenja i izmjena Zakona kao i donošenje rješenja o izuzimanju.

Naredne aktivnosti STBIH će biti sumjerene na iznalaženje mogućih modusa rada ove grupe radnika u zakonskim okvirima ali pod razumnim uslovima te prije svega smanjivanje enormno visokih cijena zakupa.

Dalje aktivnosti također zavise od motivacije ovog dijela članstva kao i njihovog uvažavanja STBIH. STBIH ostaje otvoren za novo članstvo koje radina pijacama u FBIH ali pod uslovima koje vrlo jasno definiše Statut STBIH te ni u kom slučaju neće dozvoliti da se manipuliše niti zloupotrebljava status niti ugled STBIH.

Plakat STBIH

SINDIKAT I DRŽAVA

**Piše: Antunović Ratko,
Sindikalni povjerenik RMK Promet dd Zenica**

Niko ne spori da su Sindikat i Država u nekom odnosu ili od države do države različitim i što je još važnije u različitom odnosu na vlastito iskustvo pa zato svako ima svoje tumačenje tog odnosa.

Najprije valja primjetiti da je stanje u Razvijenoj Evropi puno bolje nego u Nerazvijenoj. U toj Razvijenoj taj se odnos definiše već decenijama a u Nerazvijenoj tek jednu ipo; sa stalnom tendencijom lošijeg položaja sindikata, valjda zato što države žele povećati prostor samostalnog odlučivanja o ekonomskim pitanjima. (Ne zaboravimo da države ne odlučuju samostalno već po diktatu vlasnika kapitala posredstvom banaka, berzi, političkih partija i zakonodavne i sudske vlasti). No i sindikat ima dugu tradiciju i izgrađenu strukturu putem koje može izvesti na ulicu milione i čak paralisati cijelu državu (sjetimo se Francuske).

U nerazvijemoj Evropi još traje izgradnja novih država jer ne tako davno su srušene Socijalističke a proglašene Kapitalističke. To se reklamira kao izgradnja Demokratije (vladavine većine) a ne kao izgradnja kapitalizma (eksploatacija pojedinca) koji je zamjenio socijalizam (eksploataciju kolektiva). U tim bivšim socijalističkim sindikat je bio ravan političkoj partiji pa čak je pozivao na odgovornost tu (jedinu i vladajuću) partiju ako je zanemarivala probleme radničke klase koja je bila najbrojnija i najvažnija jer je stvarala dohodak. O drugim se klasama malo pričalo jer su bile ilegalne pa ispada da je demokratiju (vladavinu većine) bilo lako ostvariti. Partija i sindikat su se trudili da radničkoj klasi bude dobro (da ima obrazovanje, posao, plaću, stan, penziju i još po nešto), što je obilato podupirano kroz zakonodavnu, sudsку i izvršnu vlast (zakoni i sudska praksa su štitili radnička prava a na skupovima radnika policija je pazila na red a rijetko kad tukla. Danas je sindikat po zakonu ravan bilo kojem udruženju građana i nema poseban status u društvu.

Naša država ima poseban status jer njome upravlja Međunarodna zajednica (čitaj vlasnici kapitala) putem svog predstavnika koji ima ovlast da smjenjuje domaću Vlast. Mnoštvo političkih partija se trudi doći i što duže ostati na vlasti jer to donosi mnoštvo privilegija i veoma dobre prihode ali i mogućnosti (pravljenje biznisa) po pravilima onih koji diktiraju naše društveno uređenje koje je jedinstveno u Evropi – nije demokratsko a svi ga tako zovu.

Sindikat u našoj državi kaže da je samostalan i demokratski. Ako je samostalan onda raspolaze samo svojom moći i ne može računati da će mu drugi posuditi dio svoje moći ako mu zatreba. Ako je demokratski onda sve važnije odluke mora donijeti većina članstva i imati mogućnost kontrole provođenja istih (tj. smjene onih koji ih ne provode) kao što to ima Evropa u našoj Demokratskoj državi.

Šta bi dobio Sindikat ako odustane od samostalnosti i demokratičnosti. Ako se udruži sa političkim partijama (kojim) gubi samostalnost jer mora poštovati nova pravila igre koja će one diktirati jer su jače. Da li će one uzvratiti izglasati zakon koji Sindikatu daje širi prostor za rad i više vlasti u odlučivanju o ekonomskim i socijalnim pitanjima. Sadašnji zakon ne omogućava nikakav uticaj na poslovnu politiku firmi niti uticaj na menađere. Sindikat nema predstavnika u Nadzornom odboru. Sindikat ima pravo da organizuje aktivnosti nakon što firma bude uništena. Ako odustane od demokratičnosti i prava odlučivanja prenese sa članstva na izabrane organe povećava se mogućnost da oni odluke donose prvo u svom interesu a potom u interesu članstva (kao što to rade naši političari u osnosu na svoje birače). No dobija se na efikasnosti i usmjerava na profenalizaciju Sindikata što može biti korisno ako su na funkcijama **pravi sindikalci**.

Ne treba zaboraviti ni ranije pomenutu radničku klasu koja više nije najvažnija iako je najbrojnija pa bi mogli diktirati zakone kad bi bilo demokratije – ali nje nema jer svuda važi odluka većine nakon što se oduzmu oni što nisu izašli na glasanje i nevažeći glasovi a to je uvijek manje od 50% glasača. Radnička klasa nikako da shvati da više nije najvažnija i da se ni partije ni sindikati ne moraju truditi da zadovolje njene interese. Izrastaju dvije druge klase; prvo vlasnici koji se trude „oteti svoj dio kolača“ i menađeri koji su već shvatili kako da otmu što više za sebe a i jedni i drugi u suštini rade za strance koji upravljaju čitavom Državom (izgleda da su i jedni i drugi zadovoljni onim što dobijaju za razliku od radnika). Radnička klasa je prepištena sama sebi i u proteklih 16 godina nije se makla dalje od početka vlastitog organizovanja (stihijno i preslabo za ozbiljne akcije samozaštite). Pitanje je i da li više postoji jer većina radno sposobnih nema posao.

Može li sadašnji sindikat organizovati radnike i sa kojim ciljevima (ko će ih definisati)? Da li sindikalni profesionalci dopiru do svojih članova? Znaju li sindikalni organi kako izgraditi strukturu koja može pokrenuti ozbiljne akcije? Jesu li sindikalci dovoljno snažni da izdrže pritiske vlasnika i menađera?

Mnogo pitanja na koja će sindikalna praksa odgovoriti ali nikad sa DA ili NE nego uvijek sa MOŽDA i AKO. Pogotovo jer odavno ne živimo u „Državi radnika i seljaka“ u kojoj je sistem štitio radnike nego u Državi u kojoj sistem diktiraju i štite stranci a sindikat je interesno udruženje.

HK PROJEKAT SE NASTAVLJA

Podrška HK osigurana za 2011/2012. Godinu

Delegacija HK regije Ostlandt Sor u posjeti STBIH izrazila spremnost za nastavak podrške aktivnostima u STBIH regija Sjeverozapad

HK regija koja specifično podržava aktivnosti STBIH u Republici Srpskoj odlučila je napore STBIH za održavanjem članstva u ovoj regiji podržati i u naredne tri godine. Delegacija koja je u avgustu posjetila Sarajevo istakla je zadovoljstvo naporima koje STBIH ulaže kako bi zaštitio svoje članstvo u ovom dijelu BIH. Predstavnici STBIH su informisali svoje kolege o napadu od strane Sindikata RS, atake na menaždment Interex-a kao i probleme koje rukovodstvo ovog sindikata pravi već organizovanom članstvu STBIH. Delegacija ove regije je istakla da je impresionirana entuzijazmom STBIH i njegovog članstva koje se pored samovoljnih i moćnih poslodavaca mora boriti i sa organizacijom koja bi trebala biti naš partner i podrška a ne kočničar koji po završenom poslu, obavljenim razgovorima sa svakim individualnim radnikom, uloženim resursima želi uništiti ne samo STBIH već i snagu i glavno oruđe radnika - njihovo jedinstvo.

Upravo zbog toga, ova HK regija odlučila je svoj doprinos ovim aktivnostima podići na 100 000 NOK po godini čime je omogućila i nastavak profesionalnog angažmana STBIH organizatora za ovu regiju kao i organizovanje niza aktivnosti za članstvo u ovom dijelu BIH.

Delegacija HK Regije Ostalndet Sor u posjeti uredu u Mostaru

HK regija Ost će podržati aktivnosti u STBIH regiji Sarajevo

Svojim kolegama iz HK koji aktivno podržavaju STBIH i njegove regije pridružila je najveća HK regija koja okuplja članstvo u glavnom norveškom gradu i okolicu – HK Regija Ost. Ova regija preuzezla je odgovornost za jačanje STBIH u regiji Sarajevo i donijela odluku da podrži aktivnosti koje je STBIH predožio u tom cilju. Aktivnosti vođena sa članstvom

u ZOI 84, Skenderiji, Interšpedu i drugim podružnicima u 2011. Sastavni su dio projekta solidarnosti sa ovom regijom a ista je u 2011. I podržala izdavanje jedne informativne brošure namjenjenje kako radnicima tako i poslodavcima u ovoj regiji sa ciljem stvaranja bolje atmosfere u djelatnosti prema sindikatu kao zastupniku, odnosno partner.

HK Projekat i STBIH pomogli u organizacije studijske posjete učenika 10 razreda iz Oslo

Među brojnim aktivnostima organiziranim u sklopu Projekta u ovom projektnom periodu svakako se svojim sadržajem i emotivno ističe posjeta učenika 10 razreda škole iz Oslo. Ovaj razred je u sklopu svoje studijsake posjete Balkanu boravio i u BiH u avgustu 2010. a STBIH i Projekat su imali zadovoljstvo i čast pomoći u realizaciji tog putovanja. U sklopu istog, organizirana je posjeta i druženje sa učenicima Druge gimnazije iz Sarajeva koje će svakako soati kao jedna od najljepših uspomena ne samo ove posjete nego i cijelokupnog Projekta.

Učenici su posjetili i Mostar te niz destinacija u samom gradu Sarajevu, upoznali se sa ratnim dešavanjima 92-95 te sa istorijom BiH uopšte.

Čas istorije u Sarajevskom tunelu

ZAJEDNO DO JAČEG I BOLJEG STBIH

**Uz podršku HK regija organiziran Team Building
turnir za članstvo STBIH**

Tim koji pobjeđuje - STBIH

Uz podršku HK Regija Ostlandet Sor i Agder og Rogoland STBIH je organizirao Team Building Turnir za svoje članstvo na Vlašiću od 15-17.06. Na ovom turniru učestvovalе su ekipe Interexa, Konzuma, Planike, Skenderije i drugih sindikalnih podružnica te u tri dana kroz razvijanje takmičarskog duha i sport promovirali timski rad i zajedništvo kao temelje vrijednosti STBIH.

Ovo je bila dobra prilika i za razmjenu iskustava i međusobno prijateljstvo STBIH članstva koje je još jednom pokazalo kako je otvoreno za sve aktivnosti STBIH ali i za lični angažman na njegovoј promociji. Nakon turnira STBIH je organizirao i prigodan program, proglašenje najboljih ekipa te odgovarajuće nagrade za sve učesnike.

BUDUĆNOST STBIH JE U MLADIMA

OPIC i Handels podržali STBIH projekat Sindikalno informisanje po školama

Mladi su budućnost STBIH i to ne samo deklarativno već i praktično što je pokazano upravo ovim projektom za koji je ideja rođena davno a konačna realizacija osigurana kroz projekta saradnje sa Sindikatom Handels Sunswall i uz pomoć OPIC-a.

Sindikalno informisanje po školama projekat je namjenjen učenicima trećih i četvrtih razreda uslužnih zanimanja sa ciljem pružanja informacije o tržištu rada, svim mogućim zamkama koje mlade ljude čekaju nakon završetka školovanja ali isto tako i informacije o STBIH i šta on nudi ovoj populacionoj grupi. Škole koje učestvuju u ovom projektu su Srednjoškolski Centar Foča, Trgovačka škola Sarajevo, Ekonomski škola Zenica te Srednja škola Prijedor. Za učenike su pripremljene informativno-edukativne radionice, Brošura "Spremni za rad?" koje je za potrebe STBIH uradila nevladina organizacija Prava za sve, te odgovarajući promotivni materijal.

potpisivanje Ugovora sa školama partnerima projekta

Sve škole, učesnice projekta dobole su i dio opreme po svom izboru. Projekat su podržali Ministarstvo obrazovanja Kantona Sarajevo te Ministarstvo prosvjete Republike Srpske. Nakon završeka projekta biće organizovana i evaluacijska konferencija uz prisustvo medija kada će biti prezentirano i Istraživanje koje se radi u sklopu ovog projekta sa ciljem dobijanja uvida u ambicije i očekivanja mladih ljudi od tržišta rada ali i njihovo viđenje STBIH te sindikalnog pokreta uopšte.

Radionica u Srednjoškolskom centru Foča

Ovaj projekat se završava u decembru 2011. godine ali STBIH već sada planira dalji nastavak sa mladim korz projekta HK Balkan stringersa, projekta malo preduzetništva koji će se implementirati u tri grada u BiH, Mostaru, Prijedoru i Sarajevu.

STBIH je pripremio novi projekat za mlade. U saradnji sa HK Norveška i organizacijom World Stringers Ltd. STBIH organizuje Projekat malog poduzetništva za mlade. Projekat će se implementirati u tri grada: Mostar, Prijedor i Sarajevo i trajaće u svojoj prvoj pilot fazi 18 mjeseci sa mogućnošću produženja. Projekat je odobrilo Ministarstvo obrazovanja KS, HNŽ i Republike Srpske. STBIH je u fazi selekcije učesnika a prve aktivnosti počinju već početkom novembra.

In MEMORIAM

Mikael Persson
1959 – 2011

Iskreni prijatelj STBIH i veliki entuzijasta koji je dao ogroman doprinos u jačanju STBIH posebno žena i mladih kao njegovih pokretača.

Mikael je počeo s radom u Handelsu 1991. na poslovima obrazovanja članstva ali je nedugo nakon toga postao ombudsman. Bio je veoma uspješan pregovarač, omiljen među radnicima ali i poslodavcima. Također je bio aktivna u lokalnoj zajednici i sportu a veliki angažman je ostavio i u Bosni i Hercegovini kroz niz projekta sa STBIH.

Mikael je u ovom projektu učestvovao od samog početka ali ga je nažalost okrutna bolest spriječila da vidi njegovu uspješnu implementaciju.

In Memoriam

In memory to all the victims of Norwegian national tragedy and as support to their family members and especially to our friends in Handel og Kontor STBIH opened its Condolence Book in five cities where had its headquaters (Tuzla, Zenica, Mostar, Prijedor and Sarajevo) STBIH also put flowers at the entrance of Norwegian Embassy and by this joined the memorial of Sarajevo people to people of Norway.

Together we'll be stronger!

EU PROJEKAT BALKANSKA MREŽA ZA DOSTOJANSTVEN RAD

Civilni sektor BIH zajedno za dostojanstven rad u Bosni i Hercegovini

Na poziv Olaf Palme International Centra STBIH je uzeo učešće u EU Projektu čiji je osnovni cilj jačanje kapaciteta sindikata, nevladinih organizacija za zajednički rad ka postizanju Dostojanstvenog rada u regiji Balkana

Specifični ciljevi ovog projekta su:

- 1.razvijanje nacionalne i regionalne mreže sindikata i NVO i jačanje zajedničkih kapaciteta za zajednički rad i savezništvo
- 2.jačanje kapaciteta organizacija civilnog sektora za (a)razvoj i implementaciju zajedničkih zagovaračkih i javnih kampanja, (b) formuliranje prijedloga polica, (c) prepoznavanje uloge od strane lokalnih nacionalnih i regionalnih vlasti (d) monitorstvo implementacije evropske socijalne pravne stečevine
- 3.razvoj i implementacija strategija zagovaranja koji doprinose dostojanstvenom radu, većoj socijalnoj uključenosti za najranjivije grupe
- 4.podizanje javne svijesti o fundamentalnim pravima EU
- 5.osiguranje da se glas najranjivijih grupa u zemljama implementacije projekta(žena, radnici u neformalnoj ekonomiji) čuje pred vladinim tijelima u široj zajednici

Glavni nosilac projekta je Internacionalni centar Olaf Palme (OPIC) a partneri zajedno sa STBIH su SOLIDAR iz Belgije, AGENDA Institut iz Albanije, Centar za demokratske fondacije i Srbije, CLARD Kosovo, Progres Institut za socijal demokraciju iz Makedonije, Progetto Sviluppo Italija.Pored partnera ima više organizacija koje su saradnici iz zemlja u kojema se projekt implementira a u BIH su to Inicijativa za razvoj i saradnju BIH (IDC) Centar za promociju civilnog društva i Centar civilne saradnje.

Ambicija STBIH je kroz ovaj proces podići svijest ali i pozornost javnosti o sve učestalijoj pojavi „dobrovoljnog rastva“ i „plaćanja za radno mjesto“ te uz pomoć instrumenata i kanala ovaj problem popularizirati ne samo u BIH, nego ono što je i mnogo važnije pred organima EU.

Ovaj projekt podržava Evropska unija

U okviru projekta dosada su organizirani Okrugli sto u Sarajevu 26. i 27.maja pod nazivom "EU pravna stečevina - mogućnosti i očekivanja BH". Ovim događajem otpočela je implementacija aktivnosti planiranih za 2011. a isti se fokusirao na jedno od globalno najvećih izazova današnjice - dostojanstven rad. Okrugli sto je okupio 27 predstavnika sindikata i nevladinih organizacija koji su u dva dana rada dotakli gotove sve bitne aspekte ovog fenomena. Sam cilj ovog događaja bio je između ostalog i napraviti jasnu sliku dosadašnjeg djelovanja civilnog sektora BIH sa posebnim naglaskom na saradnju nevladinih organizacija i sindikata te uspostavljanje temelja buduće efektivne i funkcionalne koalicije.

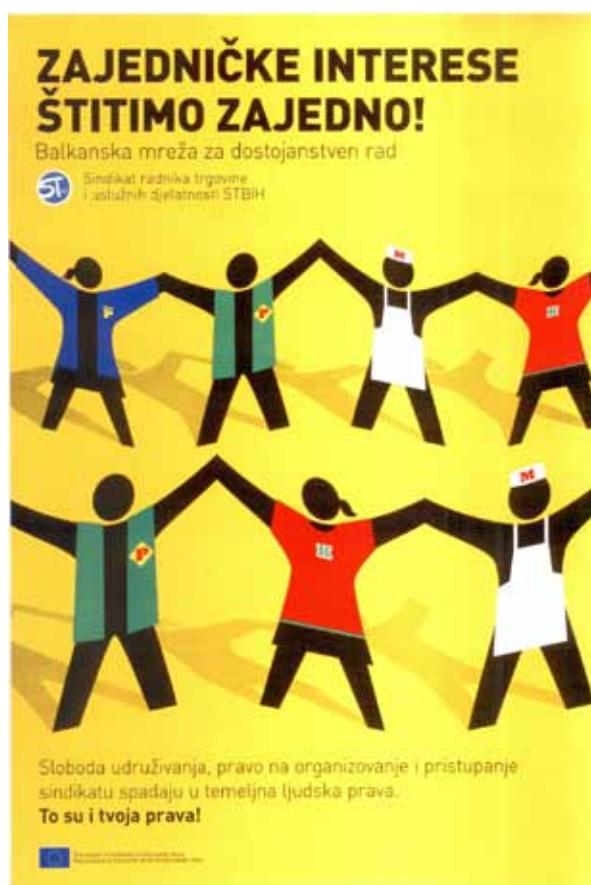
Detalj sa javne rasprave

Nakon niza diskusija i uzimajući u obzir trenutnu situaciju u BIH te potrebe radnika učesnici ovog Okruglog stola su usaglasili listu bitnih pitanja na polju dostojanstvenog rada te odlučili da će fokus aktivnosti u okviru ovog projekta kao i polje daljeg zajedničkog angažmana biti upravo na pravu na organizovanje radnika. Pravo na organizovanje jedno je od temeljnih prava garantiranih međunarodnim radnim standardima ali i drugim globalnim ali i nacionalnim zakonodavstvima i praksama . Primjena ovog prava međutim alarmantno se krši u BIH a posebno u uslužnom sektoru. Stanje u praksi jasno pokazuje da proces od prvog kontakta sa poslodavcem do konačnog odobrenja da se razgovara sa radnicima o potrebama sindikalnog organiziranja traje dvije godine ali u velikom broju slučajeva rezultira upravo neuspjehom i radnici nikada ne dobiju mogućnost da sami donesu odluku o svom angažmanu u sindikatu. Upravo iz tog razloga dalje aktivnosti u sklopu ovog projekta će se fokusirati na promociju ovog temeljnog prava te afirmaciju sindikalnog djelovanja kao jedne od mogućnosti za osiguranje i unapređenje dostojanstvenog rada.

Također je izrađena Studija slučaja koju je uradila Elma Demir, nezavisni istraživač i koja se fokusirala upravo na prioritetno pitanje za BIH. Ova studija prezentirana je javnosti i produskutovana na Javnoj raspravi na koju bili su pozvani predstavnici niz granskih sindikata, organizacija poslodavaca te nevladinih organizacija koji su na ovaj način dobili priliku dopuniti materijal sa svojim iskustvima i viđenjima ovog jednog od fundamentalnih prava radnika. Organizovana na Međunarodni Dan dostojanstvenog rada ovaj događaj jedna je od rijetkih aktivnosti upriličenih s tim povodom te je u pravom svjetlu približio važnost slobode udruživanja i prava na organizovanje u okvirima rada dostojnog čovjeka.

Moderatorica ove Javne rasprave bila je gđa. Besima Borić a učesnici su u vrlo aktivnoj i fokusiranoj diskusiji usaglasili niz zaključaka koji će biti sastavni dio Okvirnog plana EU mreže za dostojanstven rad za BIH. Među nekim od njih su potreba udruživanja i aktivnog zajedničkog angažmana civilnog sektora u BIH, promocija pozitivnih primejra sindikalnog angažmana, promjena zakonodavnog okvira u korist ostvarivanja prava na organizovanja i slično.

Pod motom "Zajedničke interese štitimo zajedno!" u sklopu ovog projekta je realizovana i kampanja podizanja svijesti radnika ali i građanstva uopšte u Bosni i Hercegovini o važnosti slobode udruživanja i prava na organizovanje kao jednog od temeljnih ljudskih prava. Ova kampanja je uključila medijsku promociju na više radio stanica u BIH sa gostovanjem predstavnika STBIH, štampanje i distribuciju letaka te plakatiranje u tri grada u BIH: Mostar, Banja Luka i Sarajevo te oglašavanje u sredstvima javnog saobraćaja u mjesecu novembru.

Plakat zagovaračke kampanje

PAM FINSKA U POSJETI STBIH I BIH

Ipak moguć nastavak saradnje

U periodu 29.07-04.08. u posjeti STBIH i Bosni i Hercegovini boravila je gđa. Ann Selin, predsjednica Sindikata trgovine, PAM iz Finske. U njenom društvu bio je i gosp. Timo Nassanen, koordinator PAM/SASK projekta u BIH. Ova posjeta rezultat je dugogodišnje saradnje dva sindikata kao i činjenice da se krajem 2011. završava projekat solidarnosti PAM/SASK u BIH. ovom prilikom predstavljene su sve aktivnosti STBIH, organizirani seminar u okviru trening programa za STBIH povjerenike te održana redovna sjednica Upravog odbora STBIH.

Završetak projekta nikako ne znači i kraj saradnje između STBIH i PAM ali će opstanak aktivnosti u STBIH regiji Centralna Bosna iziskivati dodatne napore na osiguranju finansijske osnove za rad ove regije što je jedan od prioriteta za STBIH do kraja godine.

STRATEGIJA ORGANIZOVANJA STBIH KONTINUIRANO DAJE REZULTATE

Od Kongresa 2009 do danas STBiH je dobio 1669 novih članova a po prvi put je u svojim redovima okupio i učenike srednjih škola

**Prilog: Fikret Plivčić, sekretar za organizovanje
i regionalni povjerenik STBiH Sarajevo**

Sindikat radnika trgovine i uslužnih djelatnosti BiH je na svom četvrtom kongresu, održanom u oktobru 2009 godine jasno definisao svoje zadatke i ciljeve kroz usvojenu misiju i viziju STBiH.

Također je još jednom naglašena važnost sindikalnog organizovanja ali isto tako i zadržavanje postojećeg članstva, pa u tom smislu i same aktivnosti možemo podjeliti upravo na taj način.

Što se tiče sindikalnog organizovanja i pristupa novih članova u STBiH možemo izraziti skromno zadovoljstvo.U vrijeme kad većina sindikata, kako u zemlji, tako u inostranstvu vodi borbu sa odlivom članstva, STBiH svakodnevno bilježi porast članstva.Istini za volju porast članstva je mali ali konstantan.Razlog tome je već poznati sistem organizovanja, „face to face“,odnosno direktni razgovor sa svakim potencijalnim članom. Ovakva strategija pristupa članstvu se pokazala veoma uspješna i svi strateški planovi se temelje upravo na toj strategiji.Također važan dio strategije STBiH je otvorenost i iskrenost prema svakom članu, bez lažnih obećanja i bez pričanja „šuplje“.

Od Kongresa pa do pisanja ovog teksta u STBiH je pristupilo **1669** novih članova.

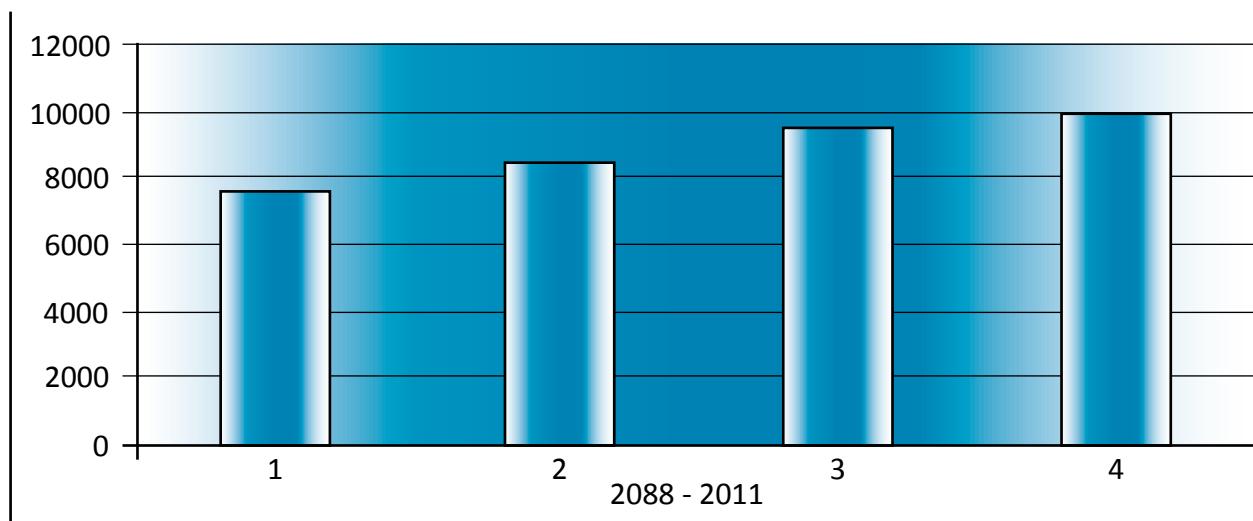
U 2010 godini STBiH je bio bogatiji za **1013** članova (Interex-730; Lasta-80; Konzum-57; VF Prijedor-21; DK Trade-125)

U 2011 godini,zaključno sa mjesecom oktobrom u STBiH pristupilo je **656** novih članova (Samostalni pijačni trgovci Sarajevo-386; ZOI 84-30;pojedinačni članovi-8; Dom penzionera-40; Konzum-179;)

Važno je spomenuti da kao rezultat projekta „Informisanje po školama“ STBiH je dobio 13 članova iz reda učenika kojima je Satut STBiH omogućio članstvo bez obaveze plaćanja članarine. Čitaocu ovog teksta,navedeni brojevi možda i ne oslikavaju utrošenu energiju sindikalnih aktivista pa će biti slobodan navesti gradove i prodavnice koje su sadržane u broju 179 organizovanih radnika Konzuma.Znaći,zastupljene su sve Regije STBiH i to:Sarajevo-2,Derventa-6,Novi Travnik-30,Bosanski Brod-10,Srebrenik-15,Zvornik-13, Čapljina-12, Stolac-2, Mostar-46, Bosanski Novi-17,Banja Luka-14, Srbac-4, Razboj 6, Laktaši 2 člana.

I da ne bi išlo sve u pozitivnom smjeru pobrinuli su se biznismeni iz Slovenije koji su prodali kompaniju Droga kolinska kompaniji Atlantis iz Hrvatske.Taj poslovni aranžman STBiH je koštao gubitka **100** članova koji su rapoređeni u kompaniju Atako.Na žalost nismo uspjeli zadržati članove koji su prešli u Atako.

U svakom slučaju rezultati koji su postignuti na polju organizovanja, aktivistima STBiH daju dodatnu snagu i motivaciju za buduće izazove.

Dijagram - Kretanje organizovanja novih članova STBiH 2008-2011 godina

Da bi svi navodi u dijelu taksta koji se tiču sindikalnog organizovanja imali smisla i da bi postignuti rezultati imali i finansijsku podlogu, također su se pobrinuli regionalni povjerenici STBiH u saradnji sa glavnom kancelarijom u Sarajevu.

Podaci o prilivu članarine su također zadovoljavajući i možemo istaći da priliv u 2010 godini je veći za **32,79 %** u odnosu na prethodnu, a priliv 2011 godine,zaključno sa mjesecom oktobrom, je premašio očekivanja i očekivano povećanje u odnosu na 2010 godinu biti će za cca **50 %**.

Kada je članarina u pitanju važno je reći da je od januara 2011.godine na snazi odluka o povećanju članarine tako da članarina sada iznosi 3,00 KM po članu. Ova odluka je, prije svega imala za cilj da obezbjedi sredstva za sindikalnu podružnicu tako da je odlukom predviđen povrat sindikalnoj podružnici od 10%.

Na žalost,bez obzira što je kraj godine, odluka se ne primjenjuje u cijelosti.Još uvijek postoje podružnice koje ne plačaju članarinu ili ako je plačaju veoma neredovno ili još uvijek primjenjuju staru odluku o visini članarine.Upravo su to podružnice na koje se troši najviše energije i koje imaju najviše problema.

Protekli period je obilježilo održavanje izbornih skupština u podružnicama:Interšped, ZOI 84, Skenderija.

U SP Skenderija je došlo do promjene sindikalnog rukovodstva.U slučaju Skenderije očekujemo pomak u saradnji sa menadžmentom jer i na tom nivou očekujemo promjene.U proteklom periodu u ovoj kompaniji bilo je nemoguće razvijati socijalni dijalog jer Uprava Društva nije imala sluha za sindikalne zahtjeve.

ZOI 84 je sindikalna podružnica koja je kantonalnim izborima dobila novu upravu i uz poređovanje Vlade Kantona očekujemo pozitivne pomake na polju socijalnog dijaloga.

Žalosno je što dvije kompanije koje su u vlasništvu Kantona Sarajevo nemaju potpisani kolektivni ugovor

Što se Interšpeda tiče imali smo par sastanak sa upravom Društva uz prisustvo Agencije za privatizaciju.Interšed je primjer kako sindikat i poslodavci na istu stvar gledaju različitim očima jer Uprava svoju sposobnost ogleda u tome što radnicima obezbjedi minimalnu i redovnu platu.Svaki komentar je suvišan. Aferim, Upravo Interšeda!

Feroelektro već 7 godina stoji na istom mjestu i čeka novu Vladu da raskine ugovor sa kupcem bez obzira što je podružnica obezbjedila sve moguće dokaze koji idu u prilog raskida ugovora.Za sad je sve na obećenjima nove federalne Vlade

Samostalni pijačni trgovci su dobili odluku o izuzeću iz fiskalizacije i u narednom periodu nam predstoji zajednička borba na potpunoj legalizaciji samostalnih pijačnih trgovaca.

Pojedinačna pitanja članova u vezi lokalnih kršenja prava iz radnog odnosa su svakodnevница.

Važno je reći da niti jedan član STBiH nije ostao uskraćen za odgovor, bez obzira kakav on bio.Pravilo u STBiH je da u roku 24 sata član dobije povratnu informaciju.

Zaključak cijele priče a koja se tiče organizovanja novih članova je da STBiH ide u dobrom pravcu i da u narednom periodu neće mijenjati strategiju rada.

Intervju s povodom

STBIH već duži niz godina preko FIET projekta za BIH nastoji unaprijediti imidž Sindikata u školama i među učenicima koja jednom od svojih ciljanih grupa. Kako je Srednja trgovačka škola učestvovala u Projektu sindikalno informisanje po školama a maturanti ove škole su i počašćeni jednodnevnim izletom u Mostar, ova saradnja sa školom bila je povod za ovaj intervj u sa gđom. Azrom Baralijom,direktoricom ove škole

STBIH je naš prijatelj i partner

Azra Baralija, dipl.oec. Direktorica Srednje Trgovačke škole Sarajevo

Suglas: Možete li se ukratko predstaviti članovima STBIH?

AB: Diplomirala sam na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu.Završila sam edukaciju iz područja upravljanja kvalitetom u obrazovanju aprila,2008.g. na Poslovnoj akademiji Ekonomskog fakulteta u Sarajevu i stekla diplomu „Voditelj kvalitete u obrazovanju“. Jedan od autora sam udžbenika Poslovna korespondencija za ekonomsku školu,recenzent sam sedam udžbenika za ekonomsku i trgovacku školu,bila sam mentor mladim profesorima,radila na više projekata sa profesorima i učenicima među kojima posebno ističem rad na pet međunarodnih projekata od kojih sam rad na dva projekta realizovala u Srednjoj trgovackoj školi.

Trgovačka škola je počela sa radom 1953g. u barakama na Kovačima, u Halilbašića ulici, i preselila je u novu, za to vrijeme modernu, školu na Mejtašu 1957g. gdje i danas radimo. Nastavu nismo prekidali ni u najtežim danima 1992-1995g. organizujući se po punktovima od Baščaršije do Otoke.

Zanimanja za koja se učenici školuju su:

- Trgovački tehničar-komercijalista IV stepen obrazovanja
- Poslovno-pravni tehničar IV stepen obrazovanja
- Aranžer IV stepen obrazovanja
- Trgovac III stepen obrazovanja
- Poslovni sekretar - tajnik III stepen obrazovanja

Pored uobičajenih poslova profesora i organizatora rada škole najdraži mi je rad kao koordinatora Programa biznis obrazovanja za Ekonomsku školu u Sarajevu, rađen po uzoru na Danski program biznis obrazovanja u saradnji sa STBiH koji se u pomenutoj školi danas primjenjuje.

U našoj školi bila sam direktor projekta novih nastavnih planova i programa po modularnom principu rada EU VET II za zanimanja poslovno-pravni tehničar, trgovački tehničar - komercijalista, aranžer, poslovi sekretar-tajnik i trgovac.

SuGlas: S kojim se velikim izazovima, po vašem mišljenju, suočava škola? Koji je najveći problem naše struke i uopšte sa kakvim problemima se nosi obrazovanje u BiH?

AB: Savremeno obrazovanje je skupo. Veća ulaganja su preduslov za nova znanja i vještine učenika.

SuGlas: Vaša škola je na vrlo inovativan način podržala inicijativu STBiH za uspostavljanjem 29.aprila kao Dana trgovaca izabравши ovaj dan za svoj dan škole? Možete li mi reći nešto više o ovome?

AB: Obzirom da obrazujemo učenike koji će po zaposlenju pripadati ovom sindikatu, mislim da je najljepše da učenici odrastaju i formiraju se kao samostalne ličnosti uz svoj sindikat.

SuGlas: *Dostojanstvo trgovaca počinje dostojanstvom učenika koji se obrazuju za to zanimanje. Kako vi vidite ovaj fenomen?*

AB: Učenicima treba pružiti najsavremenije uslove obrazovanja kako bi mogli uspješno konkursati na domaćem i međunarodnom tržištu rada.

SuGlas: *Kako vidite ulogu sindikata u obrazovanju mladih? Kako ste zadovoljni angažmanom STBiH prema mladima uopšte a kako direktno prema vašoj školi?*

AB: Saradujemo duži niz godina, STBiH se uvijek trudio da školu uključi u EU projekte, a to je značilo stalnu edukaciju za profesore, a potom i učenika. STBiH je naš prijatelj i partner.

SuGlas: *Imate li neku poruku za buduće radnike u sektoru trgovine?*

AB: Sticanje novih znanja, je bogatstvo koje možete koristiti bilo gdje u svijetu.

PITALI SMO UČENICU ŠKOLE:

Sigurno si čula za sindikat i ranije. Je li se tvoje mišljenje promjenilo nakon što si učestvovala u nekim od aktivnosti koje je STBiH pokrenuo zajedno sa tvojom školom i u kojoj mjeri?

“Za sindikat sam čula kada su dolazili u školu, tj. da bi nam održali prezentaciju o njihovom radu. Prezentacija je bila veoma zanimljiva i saznala sam šta i u kojoj mjeri mogu da pomognu mladim osobama koje rade i koje se žele zaposliti.

Smatram da je rad STBiH veoma koristan. STBiH je našoj školi organizovao izlet u Mostar i ovom prilikom bi im se željela zahvaliti.”

**MERSIHA RAMOVIĆ,
učenica IV razreda**

Uz Podršku HK Regije Ost organizovan je izlet za maturante škole

Teme

Nakon završetka školovanja mlade ljudi očekuje zapošljavanje. Ulaze u novi period života, u svijet zaposlenih. Većinu naučenog kroz školovanje danas je teško ili nemoguće iskoristiti na novom poslu, a potrebno iskustvo nedostaje. Prednost imaju oni mladi ljudi koji su sudjelovali u radnim akcijama, išli na prakse, volontirali i slično, jer svako je radno iskustvo dobro došlo kao podloga za daljnje napredovanje, ali i kao prednost pred drugim novim zaposlenicima. Ipak, velika je razlika između zaposlenika na puno radno vrijeme i studenta. Bitna razlika je da se od zaposlenika očekuje puno više. Postoji nekoliko jednostavnih pravila koja mogu olakšati početak i postaviti dobre temelje za daljnji rad.

OSAM ZLATNIH PRAVILA ZA DOBAR POČETAK

Slušajte i promatrajte!

Prije nego što se odlučite dijeliti savjete i znanja poslušajte što drugi, iskusniji imaju za reći. Oni koji rade duže od vas sigurno više znaju, imaju više iskustva i informiraniji su od vas, bez obzira koliko imaju godina i na kojem se položaju nalaze. Promatrajte kako rade, što rade, učite promatranjem i slušajte. Dobar savjet i radnja koja se na prvi pogled čini primitivnom i zaostalom mogu vam uštedjeti puno vremena i truda. Iskoristite što možete. Slušajte, pratite i koristite svaku priliku za učenje.

Umjesto da gubite sate i dane razmišljajući kako nešto brže napraviti, gledajte kako drugi rade i iskoristite to. Ne trošite vrijeme na otkrivanje "tople vode". Tek kada ste vidjeli, čuli, promotriili i primijenili možete dati primjedbu, savjet i prijedlog. Ono što morate uzeti u obzir je da ljudi ne vole pametovanje. Kada ulazite na nečiji teritorij, u novo okruženje, vaše ideje i inovacije neće biti od svih dočekane s oduševljenjem.

Često ćete naići i na negativne reakcije. Kad razmislite, vidjet ćete da bi i vi tako reagirali. Dolazi netko novi, ne zna što se radi, kako se radi i zašto baš na taj način, ali misli da zna bolje. Drugo, nitko ne vjeruje novom zaposleniku, potrebno je vrijeme da se stekne povjerenje. I na kraju, ljudi se boje promjena, bilo one dobre ili loše. Potrebno je znati stati na vrijeme i pronaći pravi trenutak. Takvim ponašanjem dobivate puno. Učite o radnoj okolini u kojoj se nalazite, učite o ljudima s kojima radite. Smanjujete mogućnost pogreške koja je vrlo lako moguća, jer vi ste novi, a stariji zaposlenici to jako dobro znaju iskoristiti. Učite iz iskustva grupe u kojoj radite.

Slušanje i promatranje ne koristite samo na poslu. I u privatnom, svakodnevnom životu može vam puno pomoći. Izbjegavanje nepotrebnih neugodnosti, obilaženje raznih ureda da dođete do cilja, sve se to može izbjegići samo s dobrom informacijom. Prema tome, slušajte i promatrajte 24 sata dnevno i rezultat neće izostati.

Pitajte!

Iako se često bojimo pitati da ne ispadnemo glupi i neznalice, to je pogreška. Ne postoji glupo pitanje. Veća šteta je ne pitati i napraviti krivo, nego pitati. Ako i mislite da ste postavili "glupo" pitanje, niste. A ako vidite da vaš sugovornik misli da je pitanje "glupo", to govori ponešto o njemu. Ali nije na vama da komentirate. Učite iz dobivenog i primjenujte.

Klonite se osoba koje nose nevolju!

U svakom uredu postoji osoba koja stvara nevolje. To su osobe koje će učiniti sve da vas dovedu u neugodan položaj, okrive vas za nešto, a nakon toga se prave kao da nemaju veze s tim. Najpametnije je pristojno poslušati što takva osoba govori, ali ne komentirati. Zadržite mišljenje za sebe. Ljubazno se nasmiješite, klimnite glavom, pošaljite neutralnu neverbalnu poruku i ne upuštajte se u daljnju raspravu. Zapamtite, ta osoba ima više iskustva i znanja od vas, svaka rasprava ili dogovor za vas će sigurno završiti pogubno. Možda je ono što osoba govori istina, ali sve primajte s rezervom. Onaj koji vama priča o drugima sigurno i drugima priča o vama.

Komunicirajte sa svima!

Komunikacija je vrlo bitna. I verbalna i neverbalna. Svi mi komuniciramo na razne načine i to uvijek treba imati na umu. Na radnom mjestu kvalitetna komunikacija garantira uspjeh, no pitanje je što je to kvalitetna komunikacija.

Kvalitetnu komunikaciju najbolje opisuje izreka niti previše, niti premalo. Sa svim zaposlenicima treba održavati komunikaciju. Svakome treba reći dobro jutro i doviđenja, od portira do direktora. Ponekad treba postaviti formalna otvorena, a ponekad neutralna pitanja, npr. danas mi je baš vruće, da li je vama vruće? Pitanja o vremenu i zdravlju (npr. dobro jutro, kako ste i sl.) najneutralnija su i uvijek dobrodošla. Uz verbalnu komunikaciju bitna je i neverbalna. Neverbalna komunikacija je ona iz koje ljudi izvlače poruku. Osmjeh ne košta ništa, ali puno znači u mračnom kišnom jutru. To ne znači da morate glumiti dobru volju iako se osjećate loše. Jednostavno budite pristojni i normalni, ponašajte se kako se osjećate, ali u granicama pristojnosti. Gluma ne dolazi u obzir, ljudi osjete pretvaranje i alergični su na to. Ako ne možete pristojno reći dobro jutro i doviđenja, radije šutite.

Ne tražite najboljeg prijatelja!

Na posao ste došli raditi. Nikoga ne zanima vaše djetinjstvo, slike djece, bolesti, patnje, ljubavni problemi i ostali sadržaji vašeg privatnog života. Svatko ima svoj život, svoje probleme i svoje ciljeve. Vaša glavobolja, reuma ili nešto drugo uopće ih ne zanima. Radije ispričajte vic. Isto tako poštujte osobni prostor drugih. Ne vole svi ljudi nepotrebne dodire, zagrljaje, ljubljenje i slično. Sve ima svoje granice i ne prelazite ih. Prijateljstvo se stvara godinama, a ne preko noći.

Budite pristojni!

Sve ima svoje mjesto i vrijeme, a to vrijedi i za ponašanje. Na poslu, sastanku, razgovoru, u bilo kakvoj službenoj situaciji od vas se očekuje poštivanje pravila i normi koje definiraju pristojnost. Vašu pristojnost vrlo vjerojatno nitko neće primijetiti, jer to se od vas očekuje, ali zato će i najmanju pogrešku svi jako dobro upamtiti. Pristojno ponašanje je teško definirati. Postoji niz bontona i savjeta. Teško je reći tko je u pravu, ali neka pravila su univerzalna i vrijede za sve. Nemojte jesti i piti na sastanku, pričati s punim ustima, pričati šale i priče koje nisu prilagođene situaciji, posebno ako ne poznajete dovoljno dobro ljudi kojima ste okruženi. Održavajte svoje radno mjesto, čistite, spremajte, uređujte. Nitko ne voli hrpe papira i smeća, posušene biljke i slično.

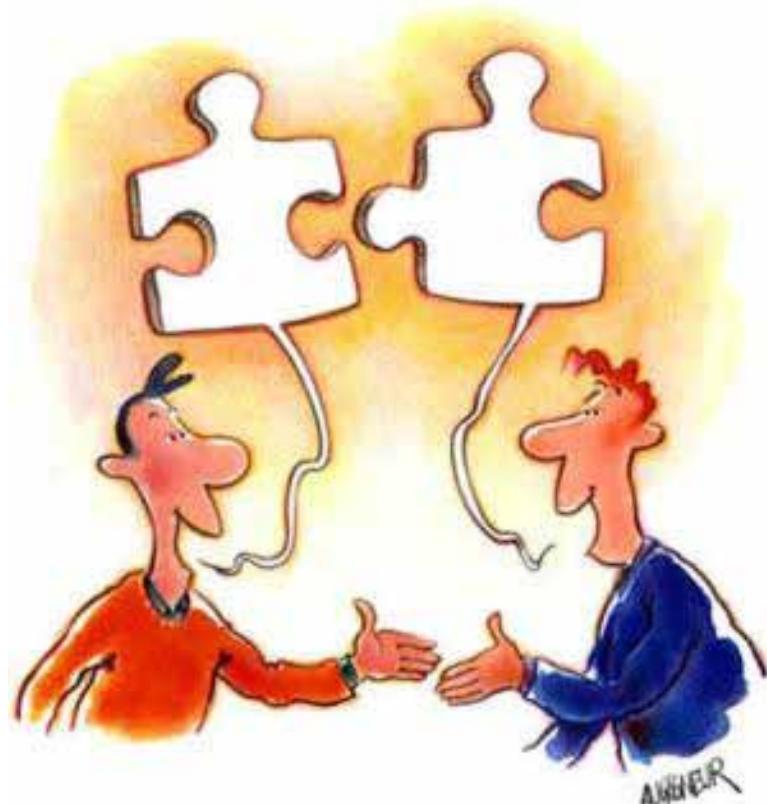
Slanje šala putem e-maila isto može biti neugodno. Nemaju svi isti smisao za humor. Prvo dobro upoznajte ljude, a onda krenite na šale. Prekidanje nekoga usred rečenice, nepotrebno podizanje glasa, bučno ponašanje, uzimanje stvari bez pitanja, ometanje drugih u radu, mrmljanje, stav najpametnijeg, podcjenjivanje, nepoštivanje drugih, vrijedanje, neodgovarajući rječnik, neodgovarajuće odijevanje i slično - ne samo da će vas učiniti neprimjerenum za radno mjesto na kojem se nalazite, već ćete si sami stvoriti neprijatelje. Ljudi rijetko pamte lijepo stvari, ali ružne zato jako dobro ostaju u sjećanju.

Pratite događanja u uredu!

Glasine smatrajte neslužbenim obavijestima. Važno je obratiti pažnju na ono što se u uredu govori. Na taj način možete dobiti savršen uvid u radnu dinamiku uredu, osobnost suradnika i informacije o tome koga je danas najbolje izbjegavati. Vrlo je važno ne sudjelovati u glasinama i ne stvarati ih. Ne želite da vas na početku karijere obilježe opisom - ona/j koji trača. Svijet je mali, svi se poznaju i loša reputacija vam uistinu ne treba.

Držite do sebe!

Iako ste mladi, neiskusni i novi, ne znači da ste loši. Nemojte dozvoliti da vas stariji zaposlenici iskorištavaju. Na zahtjeve koji ne ulaze u opis vašeg posla pristojno ne odgovarajte. Naravno, ako vas netko zamoli da nešto kopirate ili pometete pod nemojte odbiti, ali ako vas netko konstantno šalje po kavu tada dobro razmislite. U redu je pomoći, u redu je obaviti sve što se od vas traži, bez obzira da li je u opisu vašeg radnog mesta ili zanimanja, ali nije u redu dati se iskorištavati. Pronadite svoj stav, poštujte druge, ali i sebe.

KONTAKTI:

MERSIHA BEŠIROVIĆ

Predsjednica

TEL: + 387 33 660 372

MAIL: mersiha.besirovic@stbih.ba

STBIH REGIJA SARAJEVO

FIKRET PLIVČIĆ

GSM: + 387 61 144 679

MAIL: fikret.plivcic@stbih.ba

STBIH REGIJA CENTRALNA BOSNA

LJILJANA SMRIKO

TEL: +387 32 442 061

MAIL: ljiljana.smriko@stbih.ba

STBIH REGIJA HERCEGOVINA

ŽELJA GRUBIŠIĆ

TEL: + 387 36 321 177

MAIL: zelja.grubisic@stbih.ba

STBIH REGIJA TUZLA

HANUMICA OMERBEGOVIĆ

GSM: +387 61 146 511

MAIL: hanumica.omerbegovic@stbih.ba

EMINA JUSUFOVIĆ

TEL: + 387 61 300 948

MAIL: emina.jusufovic@stbih.ba

STBIH REGIJA SJEVEROZAPAD

DRAGAN DOŠEN

TEL: + 387 65 938 405

MAIL: dragan.dosen@stbih.ba

SEKCIJA ŽENA

SAMRA TESKEREDŽIĆ

GSM: +387 61 416 744

MAIL: sekcijazena@stbih.ba

SEKCIJA MLADIH

ĐENAN HARMANDIĆ

GSM: + 387 61 362 460

MAIL: sekcijamladih@stbih.ba

SuGlas je informativno glasilo STBiH

Osnivač i izdavač: STBiH
Za izdavača: Mersiha Beširović, predsjednica
Adresa: Obala Kulina bana 1
TEL: + 387 33 210 931
Fax: + 387 33 443 754
Izlazi: Povremeno
Besplatan primjerak

www.stbih.ba

Rješenjem Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta FBIH, SuGlas je upisan u evidenciju javnih glasila pod brojem 789905/98 dok je pod brojem 08-455-209-04/98 isti oslobođen plaćanja poreza na promet.

Facebook:
SINDIKAT RADNIKA TRGOVINE BIH ZA DOSTOJANSTVO RADA

**Ovo izdanje SuGlasa podržala je
HK Regija Ostlandet Sor**